

Rakennepolitiikan vaikutukset ja seuraukset EU:n koheesion kannalta

Euroopan parlamentin päätöslauselma 23. toukokuuta 2007 rakennepolitiikan vaikutuksista ja seurauksista Euroopan unionin koheesion kannalta (2006/2181(INI))

Euroopan parlamentti, joka

- ottaa huomioon luonnokset aluesuunnittelua koskevaksi EU:n alueelliseksi agendaksi ja eurooppalaista kestävästä kaupunkia koskevaksi Leipzigin peruskirjaksi,
- ottaa huomioon Hampton Courtin epävirallisen valtion- ja hallitusten päämiesten kokouksen päätöksellä perustetun tutkimus- ja kehitystyötä sekä innovointia käsitelleen riippumattoman asiantuntijaryhmän 20. tammikuuta 2006 antaman raportin innovatiivisen Euroopan luomisesta (*Creating an innovative Europe*, nk. Ahon raportti),
- ottaa huomioon 12. kesäkuuta 2006 annetun komission tiedonannon "Kasvu- ja työllisyysstrategia ja Euroopan koheesiopolitiikan uudistaminen – Koheesiota koskeva neljäs väliraportti" (KOM(2006)0281),
- ottaa huomioon 7. helmikuuta 2002 antamansa päätöslauselman komission kertomuksesta neuvostolle, Euroopan parlamentille, talous- ja sosiaalikomitealle sekä alueiden komitealle "Toinen taloudellista ja sosiaalista koheesiota käsittelevä kertomus"¹,
- ottaa huomioon 28. syyskuuta 2005 antamansa päätöslauselman alueellisen yhteenkuuluvuuden roolista aluekehityksessä²,
- ottaa huomioon 15. joulukuuta 2005 antamansa päätöslauselman valtiontuesta aluekehityksen välineenä³,
- ottaa huomioon koheesiorahaston perustamisesta 11. heinäkuuta 2006 annetun neuvoston asetuksen (EY) N:o 1084/2006⁴,
- ottaa huomioon Euroopan aluekehitysrahastoa, Euroopan sosiaalirahastoa ja koheesiorahastoa koskevista yleisistä säännöksistä 11. heinäkuuta 2006 annetun neuvoston asetuksen (EY) N:o 1083/2006⁵,
- ottaa huomioon 14. maaliskuuta 2006 antamansa päätöslauselman toiminnan siirroista aluekehityksen puitteissa⁶,

¹ EYVL C 284 E, 21.11.2002, s. 329.

² EUVL C 227 E, 21.9.2006, s. 509.

³ EUVL C 286 E, 23.11.2006, s. 501.

⁴ EUVL L 210, 31.7.2006, s. 79.

⁵ EUVL L 210, 31.7.2006, s. 25.

⁶ EUVL C 291 E, 30.11.2006, s. 123.

- ottaa huomioon yhteisön koheesiopolitiikan strategisista suuntaviivoista 6. lokakuuta 2006 tehdyn neuvoston päätöksen 2006/702/EY¹,
 - ottaa huomioon 18. toukokuuta 2006 antamansa päätöslauselman vuoden 2007 talousarviosta: komission kertomus vuosittaisesta toimintastrategiasta²,
 - ottaa huomioon työjärjestyksen 45 artiklan,
 - ottaa huomioon aluekehitysvaliokunnan mietinnön ja budjettivaliokunnan lausunnon (A6-0150/2007),
- A. toteaa, että rakennepolitiikalla on kiistatta myönteinen vaikutus sosiaaliseen, taloudelliseen ja alueelliseen koheesioon sekä hallinnon tason parantamiseen paikallisesti ja alueellisesti,
- B. toteaa, että tämä myönteinen vaikutus on eriasteista eri alueilla, minkä vuoksi tässä mietinnössä halutaan antaa suosituksia koheesiopolitiikan vaikutuksen optimoimiseksi uudella ohjelmakaudella 2007–2013,
- C. ottaa huomioon, että edellä mainittuja luonnoksia EU:n alueelliseksi agendaksi ja Leipzigin peruskirjaksi laaditaan parhaillaan siinä tarkoituksessa, että ne hyväksytään kaupunkirakentamista ja alueellista koheesiota käsittelevässä epävirallisessa ministerikokouksessa, joka pidetään Leipzigissa 24. ja 25. toukokuuta 2007,
- D. ottaa huomioon, että tehostaakseen rakennerahastojen vaikutusta Euroopan unionin koheesioon, pienillä ja keskisuurilla yrityksillä (pk-yrityksillä) olisi oltava merkittävämpi rooli tutkimus-, kehitys- ja innovaatiotoiminnassa ja helpompi pääsy julkisten tutkimuslaitosten tutkimus-, kehitys- ja innovaatiopalveluihin,
- E. huomauttaa, että edellä mainitun neljännen koheesiota koskevan väliraportin mukaan asukasta kohden laskettu BKT:n kasvu on ollut vuosina 1995–2005 nopeampaa koheesiorahastoista tukea saavissa 13 maassa (3,6 prosenttia vuodessa) kuin 15 jäsenvaltion EU:ssa (2,2 prosenttia vuodessa),
- F. huomauttaa, että jokaisesta EU:n tasolla koheesiopolitiikkaan käytettävästä eurosta syntyy lisämenoja, jotka ovat keskimäärin 0,9 euroa muita heikommin kehittyneillä alueilla (tavoite 1 -alueilla) ja 3 euroa rakennemuutosalueilla (tavoite 2 -alueilla),
- G. katsoo, että sääntelemättömät markkinavoimat eivät yksin riitä Euroopan yhteisön perustajien asettaman koheesiotavoitteen saavuttamiseksi, vaan lisäksi tarvitaan välttämättä julkisia toimia, joilla voidaan palauttaa tasapaino alueiden välille,
- H. toteaa, että rakennepolitiikoilla on merkittävä rooli alueellisen koheesioon vahvistamisessa ja että niillä on voitava vastata EU:n uusiin alueellisiin haasteisiin, joita ovat muun muassa väestön ikääntyminen, maatalouden markkinoiden kehittyminen sekä maahanmuuttoon, energiaan ja ilmastonmuutokseen liittyvät kysymykset,

¹ EUVL L 291, 21.10.2006, s. 11.

² EUVL C 297 E, 7.12.2006, s. 357.

- I. toteaa, että monikeskuisuus on Euroopan aluekehitysstrategian keskeinen teema, joka on otettava huomioon uuden koheesiopolitiikan täytäntöönpanovaiheessa,
- J. katsoo, että koheesiopolitiikan näkyvyyttä on lisättävä,
- K. katsoo, että on tarpeen varmistaa, että yhteisön rahoitusta saavat yritykset eivät siirrä toimintojaan pitkän ja määritellyn ajan kuluessa ja että toimintansa siirtäneet yritykset jätetään yhteisrahoituksen ulkopuolelle ja että niitä vaaditaan palauttamaan saamansa tuet siinä tapauksessa, että niitä on käytetty epäasianmukaisesti,
1. korostaa, että koheesiopolitiikalla on ratkaisevan tärkeä rooli sisämarkkinoiden tukemisessa, sillä Euroopan unionin yhteisrahoittamien hankkeiden suunnittelu ja käynnistäminen vilkastuttaa kauppaa ja lisää työllisyyttä;
 2. korostaa, että on tärkeää kehittää yhdenmukainen ja kestävä rakennepolitiikka, jossa rakenne- ja koheesiorahastojen toiminta yhdistetään johdonmukaisesti osaksi yhteisön muuta politiikkaa; kehottaa levittämään tietoa yhdenmukaisen rakennepolitiikan käsitteestä ja sisällyttämään tieto koulutuspoliittisiin toimiin, jotta kaikki alan toimijat ja erityisesti kenttätöntekijät voisivat hyödyntää sitä;
 3. painottaa, että komission, jäsenvaltioiden ja alue- ja paikallisviranomaisten olisi kiinnitettävä erityishuomiota niiden tavoitteiden saavuttamiseen, jotka on otettu uuden koheesiopolitiikan täytäntöönpanovaiheessa osaksi kaikkia menettelytapoja ja toimia sosiaalisen syrjäytymisen välttämiseksi;
 4. toistaa pyyntönsä, että yritykset, jotka ovat saaneet julkisia tukia ja jotka ovat siirtäneet toimintansa EU:n sisällä, eivät voi saada julkisia tukia uusia toimintapaikkojaan varten ja että ne jätetään rakennerahastojen varojen ja kansallisten tukien ulkopuolelle seitsemän vuoden ajaksi siirtymisen päivämäärästä;
 5. kehottaa komissiota selvittämään koheesiopolitiikan tehostamiseksi, millaisilla kansallisilla julkisilla ja alueellisilla toimintalinjoilla voitaisiin edistää lähentymistä, ja antamaan sen jälkeen aiheesta tiedonannon, jossa pohditaan mahdollisuutta myöntää tulevasta koheesiopolitiikasta rahoitusta sellaisten kasvua tukevien hyvien kansallisten käytäntöjen edistämiseen, jotka olisi määriteltävä mitattavien indikaattoreiden perusteella;
 6. katsoo, että komission ja jäsenvaltioiden olisi laajennettava Euroopan sosiaalirahaston osuutta Euroopan työllisyysstrategian toteutuksessa ja tiivistettävä näiden keskinäistä yhteyttä; katsoo lisäksi, että laajentamiseen on ryhdyttävä viipymättä ottamalla käyttöön asianmukaisia indikaattoreita, joilla edistetään yhtäläisiä mahdollisuuksia;
 7. kehottaa komissiota tutkimaan uusia tapoja yhdistää rakennepolitiikka ja siinä käytettävät välineet muuhun yhteisön politiikkaan ja välineisiin, joiden tarkoituksena on lisätä kilpailukykyä sekä kestävän tutkimus- ja innovaatiotoiminnan edistämistä saatavia synergiaetuja; katsoo, että tässä voitaisiin ottaa esimerkkiä komission yksiköiden välisten, mainituista aloista vastaavien komission task force -työryhmien tuloksista;

8. suosittaa alueille ja jäsenvaltioille, että ne sisällyttäisivät toimintaohjelmiinsa mitattavissa olevia tutkimus-, kehitys- ja innovaatiotavoitteita;
9. kehottaa neuvostoa ja komissiota tutkimaan, onko edellä mainitussa Ahon raportissa esitetty ehdotus, jonka mukaan vähintään 20 prosenttia rakennerahastojen varoista olisi suunnattava tutkimus-, kehitys- ja innovaatiotoimintaan seuraavan ohjelmakauden 2007–2013 alusta alkaen, toteuttamiskelpoinen; kehottaa lisäksi välttämään keskittymistä pelkästään suuriin hankkeisiin ja osaamiskeskuksiin ja kiinnittämään huomiota myös sellaisiin pienempiin, epäsuotuisimmilla alueilla toteuttaviin hankkeisiin, jotka edistävät alueellista kestävästä kehitystä;
10. kehottaa neuvostoa ja komissiota tukemaan alueellisten ja paikallisten teknologiakoordinaattoreiden rekrytointia (käyttämällä olemassa olevia resursseja, kuten euroneuvonta- ja innovaatiokeskuksia), joiden toiminta rahoitettaisiin rakennerahastojen varoin ja jotka osallistuisivat alueellisiin hankkeisiin sekä teknologiakeskusten, klustereiden ja verkostojen toimintaan ja vauhdittaisivat yritysten ja erityisesti pk-yritysten innovaatiotoimintaa helpottamalla niiden pääsyä EU:n tukiin ja ohjelmiin;
11. pitää myönteisenä edellä mainittujen EU:n alueellisen agendan ja Leipzigin peruskirjan luonnosten laatimista mutta korostaa samalla, että molemmissa asiakirjoissa on määriteltävä yksityiskohtaisemmin, millaisia toimia on tarkoitus toteuttaa näissä strategisissa asiakirjoissa mainittujen tavoitteiden saavuttamiseksi ja mikä on jäsenvaltioiden osuus; kehottaa painokkaasti jäsenvaltioita sitoutumaan edellä mainitussa, Leipzigissa 24. ja 25. toukokuuta 2007 pidettävässä epävirallisessa ministerikokouksessa kaupunkien kestävästä kehityksen edistämiseen;
12. katsoo, että rakennerahastojen erilaisten käyttötapojen pitkän aikavälin vaikutuksista on laadittava arviointi tulevien säädösten valmistelemiseksi ja moitteettoman varainhoidon varmistamiseksi;
13. kehottaa Euroopan unionin toimielimiä ja jäsenvaltioita edistämään hyviä käytäntöjä, arvioimaan yhteisön politiikan vaikutuksia koheesioon asianmukaisten indikaattoreiden avulla ja asettamaan Euroopan aluekehittämisen seurantaverkoston käyttöön tarvittavat resurssit ja toimet, jotta se voisi todella arvioida rakennepolitiikan vaikutusta koheesioon;
14. kehottaa komissiota tutkimaan myös määrärahojen kohdentamisen alueellista vaikutusta ja arvioimaan etenkin, voidaanko EU:n varojen ohjaamisella Lissabonin strategian tavoitteiden toteuttamiseen todella edistää tasapainoista ja yhdenmukaista aluekehitystä;
15. kehottaa komissiota, jäsenvaltioita sekä alue- ja paikallisviranomaisia, erityisesti lähentymistavoitealueilla, asettamaan etusijalle toimenpiteet, joilla pyritään alueellisen epätasapainon ehkäisemiseen siten, että tuetaan useampia toiminnallisia keskuksia käsittävien alueiden kehittämistä;
16. kannustaa komissiota, jäsenvaltioita ja alue- ja paikallisviranomaisia tutkimaan, mitkä välineet soveltuvat parhaiten alueellisen tasapainon luomiseen kaupunki- ja maaseutualueiden välille, jotta voidaan varmistaa, että maaseudun kehittäminen ja alueellinen kehittäminen tapahtuvat toisiaan täydentävällä tavalla, että yhdenmukaisesti strategista lähestymistapaa sovelletaan kaupunkialueiden kehittämiseen yhtenä

kokonaisuutena niiden reuna-alueiden ja ympäröivän maaseudun kanssa ja että edistetään moitteetonta varainhoitoa koskevien hyvien käytäntöjen vaihtoa erityisesti alueellisissa ja alakohtaisissa verkostoissa, erityisesti Brysselissä järjestettävällä Euroopan alueiden ja kaupunkien teemaviikolla;

17. kehottaa komissiota, jäsenvaltioita ja alueita turvautumaan aiempaa useammin rakennerahastoihin muuttotappiollisten alueiden kestävän ja itsenäisen kehityksen edistämiseksi sekä torjumaan väestörakenteen muutoksen kielteisiä vaikutuksia;
18. kehottaa komissiota, jäsenvaltioita sekä alue- ja paikallisviranomaisia edistämään koheesipolitiikan myönteistä vaikutusta kestävän kehityksen uuden strategian toteuttamisessa, joka perustuu suureksi osaksi uusiutuvien energialähteiden hyödyntämiseen, uusiokäyttöön ja kierrätykseen sekä sellaiseen liikennejärjestelmään, jossa hyödynnetään aiempaa tehokkaammin intermodaaliliikenteen tarjoamia mahdollisuuksia;
19. ehdottaa komissiolle, jäsenvaltioille sekä alue- ja paikallisviranomaisille, että nämä tukisivat ja edistäisivät uusien teknologioiden kehittämiseen liittyvän taloudellisen toiminnan harjoittamista maaseutualueilla, sillä kyseinen toiminta ei edellytä sijaintia suurten kaupunkikeskusten läheisyydessä;
20. korostaa alueellisen yhteistyön merkitystä koheesipolitiikassa ja kehottaa hallintoviranomaisia lisäämään valtioiden ja alueiden välistä yhteistyötä luomalla alueellisia ja alakohtaisia yhteistyöverkostoja sekä vaihtamalla kokemuksia ja hyviä käytäntöjä alueellisesti ja paikallisesti 'Alueet taloudellisen muutoksen puolesta' -aloitteen avulla;
21. kehottaa hyödyntämään koheesiotasoa mitattaessa asukasta kohden lasketun BKT:n lisäksi myös muita alueellisia indikaattoreita, kuten työllisyysaste ja työpaikkojen laatu, naapurialueiden väliset BKT-erot, hajauttamisaste ja palvelujen saatavuus, infrastruktuurin ja liikennepalveluiden kattavuus, tutkimus- ja innovaatiotoimintaan sekä koulutukseen panostaminen ja alueellisen tuotannon monipuolisuus;
22. kehottaa komissiota tarkastelemaan Eurostatin kanssa uusien määrällisten ja laadullisten koheesioindikaattoreiden käyttöä uuden koheesipolitiikan väliarvioinnissa vuonna 2009;
23. kannustaa komissiota analysoimaan rakennerahastojen kerrannaisvaikutusta yksityisten investointien houkuttelemiseen uudessa koheesipolitiikassa ja korostamaan tarvetta julkisen ja yksityisen sektorin yhteistyöhön;
24. ehdottaa, että komissio hankkisi kattavampia tietoja rakennerahastojen avulla luotujen työpaikkojen laadusta ja kestosta;
25. kehottaa komissiota kiinnittämään huomiota siihen, että hallintokapasiteetin puuttuminen voi olla huomattava este koheesipolitiikan vaikutusten optimoinnille, ja pyytää siksi komissiota kehittämään sopimusten ja kolmikantasopimusten käyttöä sekä jatkamaan hallintokapasiteetin vahvistamisprosessia uuden koheesipolitiikan täytäntöönpanovaiheessa, muun muassa perustamalla valtuutettujen koulutusvastaavien verkoston, jonka tarkoituksena on varmistaa hallintoviranomaisten, erityisesti

alueellisten ja paikallisten, koulutus- ja valistustoiminnan yhdenmukaisuus yhden jäsenvaltion sisällä;

26. korostaa kumppanuusperiaatteen merkitystä koheesiopolitiikan täytäntöönpanossa ja muistuttaa sen edellyttävän, että kumppanit ovat täysimääräisesti informoituja, että heidän kantansa sisällytetään arviointiasiakirjoihin ja että heille järjestetään tarvittavaa koulutusta tehtäviensä suorittamiseksi;
27. kehottaa komissiota tutkimaan soveltamisasetuksen¹ mukaisesti, millä toimenpiteillä voitaisiin lisätä sekä suurissa infrastruktuurihankkeissa että pienissä hankkeissa toteutettavien rakennetoimenpiteiden näkyvyyttä; kehottaa lisäksi valvomaan tarkemmin pakollisten tiedotustoimien toteutusta sekä määräämään seuraamuksia jäsenvaltioille, jotka syyllistyvät näiden sääntöjen vakavaan rikkomiseen; kehottaa hallintoviranomaisia ottamaan Euroopan parlamentin jäseniä mukaan rakennerahastoista rahoitettuja hankkeita koskevaan viestintään;
28. koska Euroopan unionin rahoittamat hankkeet todistavat solidaarisesta ja kansalaista lähellä olevasta unionista, korostaa, että jäsenvaltioiden ja alueviranomaisten on tarpeen toteuttaa edellä mainitussa soveltamisasetuksessa säädetty toimenpiteet rakennetoimien näkyvyyden lisäämiseksi ja pyrittävä parantamaan tiedottamista tuomalla esiin kansalaisten arkipäivään vaikuttavia koheesiopolitiikan tuloksia;
29. katsoo, että tarvitaan lisää tutkimusta, jonka avulla voidaan löytää useampia vaihtoehtoja EU:n koheesiopolitiikan rahoittamiseksi tulevaisuudessa; katsoo, että on tarpeen suorittaa vertailevaa tutkimusta tärkeimpien rahoitusvälineiden (Euroopan aluekehitysrahasto, Euroopan sosiaalirahasto, yhteinen maatalouspolitiikan ensimmäinen pilari, maaseuturahasto) vaikutuksista Euroopan unionin 27 jäsenvaltion kehitykseen;
30. kehottaa puhemiestä välittämään tämän päätöslauselman neuvostolle ja komissiolle sekä jäsenvaltioiden parlamenteille ja hallituksille, alueiden komitealle ja Euroopan talous- ja sosiaalikomitealle.

¹ Komission asetus (EY) N:o 1828/2006, annettu 8 päivänä joulukuuta 2006, Euroopan aluekehitysrahastoa, Euroopan sosiaalirahastoa ja koheesiorahastoa koskevista yleisistä säännöksistä annetun neuvoston asetuksen (EY) N:o 1083/2006 ja Euroopan aluekehitysrahastosta annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EY) N:o 1080/2006 täytäntöönpanoa koskevista säännöistä (EUVL L 371, 27.12.2006, s. 1).